

November 26, 1968

Note on the events at the Seminar of Red Cross Journals from Socialist Countries, held in Prague, 19-22 Nov. 1968. Cover note from Anton Moisescu, President of the Romanian Red Cross, to Nicolae Ceausescu, Secretary General, CC RCP.

Citation:

"Note on the events at the Seminar of Red Cross Journals from Socialist Countries, held in Prague, 19-22 Nov. 1968. Cover note from Anton Moisescu, President of the Romanian Red Cross, to Nicolae Ceausescu, Secretary General, CC RCP.", November 26, 1968, Wilson Center Digital Archive, CC RCP Chancellery, 119/1964
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/112112>

Summary:

Note about the experiences of N. Palade, Chief Editor of the Romanian Red Cross journal "Sanatatea" at the Socialist bloc seminar of Red Cross journals. The information note discusses Czechoslovak reactions to the Soviet-led invasion and occupation of Czechoslovakia and especially of Prague. Palade describes his reception by the Czechoslovak officials and the current attitude of the Czechoslovak population vis-à-vis the Soviet Union and the other East Bloc countries, describing the pessimism that seized the population after the August 1968 invasion.

Original Language:

Romanian

Contents:

Original Scan

CRUCEA ROȘIE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Str. Biserica Amzei Nr. 29

Telefon

28 nov. 1968

București,

Nr.

SECRET
 Nr. 44 Data 28-XI-1968

CC RCP Chancellery; 119/1964

CATRE

SECRETARIATUL C.C. al P.C.R.

Tovarășului Secretar General Nicolae Ceausescu

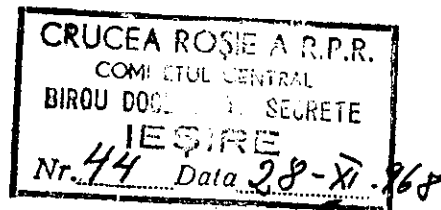
Mi-am permis să vă înaintez direct o "Informare" a redactorului șef al revistei "Sănătatea", care a participat între 19 - 22 noembrie a.c. la un seminar al Revistelor de Cruce Roșie din țările Socialiste din Europa care a avut loc la Praga, întrucât această informare conține elemente deosebite cu caracter politic și economic care consider că interesează conducerea partidului nostru.

Copii de pe această informare s-au mai trimis tovarășului vicepreședinte al Consiliului de Miniștri Iosif Banc și ministrului de Externe tov. Corneliu Mănescu.

PENTRU ÎNTE,
 Anton Moisescu

NOTA :

La referat este anexată și o declarație a studenților din Praga.

I N F O R M A R E

privind desfășurarea seminarului internațional al
revistelor de Cruce Roșie

Intre 19-22 noiembrie a.c. a avut loc, la Praga, seminarul revistelor de Cruce Roșie din țările socialiste din Europa. Deși acest seminar a fost intitulat așa, de la el au absentat reprezentanții organizației de Cruce Roșie din R.F.S. Iugoslavia și R.P. Albania.

În afară de Bulgaria, România, Ungaria și Cehoslovacia care au avut ca reprezentanți redactori șefi ai revistelor, celelalte țări au fost reprezentate de alte persoane din aparatul C.C. al organizației de Cruce Roșie. De exemplu: U.R.S.S. a fost reprezentată prin tov. Cikalenko. Acesta a fost colonel în M.A.I., director al Direcției externe al C.C. al Crucii Roșii sovietice, apoi secretar general adjunct al Ligii societăților de Cruce Roșie de la Geneva, de unde a fost rechemat de sovietici fără nici o explicație. În prezent este funcționar al Direcției organizare din CC al Crucii Roșii. Polonia a fost reprezentată prin prof. Kazimir Maj, șeful Comisiei de tineret iar R.D. Germană prin Hantz Müller, din informațiile gazdelor, secretar general al Crucii Roșii.

Personal am ajuns la Praga, după o zi de la începerea seminarului. Înainte de a mă prezenta la lucrări am avut o întrevedere cu tov. Rujeni, redactorul șef cehoslovac, care m-a pus în temă cu privire la prima zi de lucru, de altfel, zi de deschidere oficială și cu atmosfera de lucru. De la bun început mi-a atras atenția că în seminar domnește o stare de spirit nesănătoasă ca urmare a

Deși au fost anunțate teze, fiecare participant a vorbit cu totul altceva. Bunăoară, la subiectul: "Rolul revistelor de Cruce Roșie în munca de educație și propagandă", delegatul sovietic a vorbit despre munca în general de Cruce Roșie în această direcție, delegatul polonez, despre diversitatea organizării tineretului în organizația de Cruce Roșie, iar delegatul maghiar, despre consecințele "amorului" liber și implicațiile lui pe plan social, delegatul bulgar a vorbit puțin, aproape insemnificant despre revista lor și mai mult despre necesitatea unificării metodelor și mijloacelor în editarea revistelor de Cruce Roșie, de altfel, puncte reluate în proiectul de rezoluție, care l-a lansat la închiderea seminarului.

Pot afirma că singura delegație care s-a condus după tezele supuse dezbaterii a fost delegația română.

Pe măsură ce se desfășura seminarul mi-am putut da, personal, seama de animozitatea care domnea în sânul lui. Traducătorii, repartizați de ochi, pe lângă fiecare participant, după activitatea în gândință, fie că-și părăseau, ostentativ delegatul, sau încingeau discuții destul de aprinse, iar cuvântul "ocupant" se rostea cu glas tare.

Trebuie să scot în relief că în ziua când delegatul sovietic ținea o prelegere despre umanismul socialist în opoziție cu cel capitalist, s-au difuzat din mână în mână, de către traducătorii ochi reviste interzise, fotografii, care relatau, viu, fără putere de echivoc, evenimentele tragice din august: persoane ucise sau rănite pe străzi, tancuri masate în fața zonei televiziunii, sediului C.C. al P.C.C. și la Hrad.

De altfel, cu prilejul unui tur în Praga, ghidul a ținut să-mi arate balconul de unde tov. Ceaușescu a vorbit mulțimii pragheze, venită să-l întâmpine, a relăsat sprijinul moral pe care l-au primit cehoslovacii cu ocazia evenimentelor din august, bineînțeles, toate acestea rostite în auzul celorlalți participanți, iar la se-

diul radiodifuziunii, arătând urmele de gloanțe și proiectile din zidurile clădirii, jerbele de flori, candelarele și lumânările aprinse din Piața Vaclavski, a amintit tot ce s-a întâmplat aici în zilele lui august.

În zilele seminarului, participanților li s-a făcut un program de vizite în afara orașului Praga. Cu prilejul vizitării Pantheonului Național din Terezin s-au întâlnit, ocazional, cu tov. Smîrkovski. Acesta textual a spus: "Toamna e tristă în Cehoslovacia. Dacă veți întâlni și fețe triste, de vină sînteți dv., care ne-ați ocupat militar".

În a treia zi a seminarului toți delegații au fost invitați la ședința plenară a CC a Crucii Roșii. La această ședință, pe lângă tov. Erban președintele Frontului Național, a mai participat, ministrul Sănătății, ministrul Muncii și Prevederilor Sociale. (Crucea Roșie cehoslovacă face parte din Frontul Național).

Cu prilejul acestei plenare, circa 40 de activiști ai Crucii Roșii au obținut distincții ale Frontului Național, ca urmare a contribuției lor la rezolvarea unor probleme din timpul evenimentelor din august. Printre cei distinși a fost și președintele Crucii Roșii cehoslovace.

În numele participanților la seminar a luat cuvîntul tov. Cikalenko, fapt care a intrigat delegația din R.D.G. și a cerut explicații, pentru că n-a solicitat acordul.

Seminarul a dezbătut proiectul de rezoluție propus de delegatul bulgar care cuprindea printre altele, editarea unui buletin trimestrial al țărilor participante, în limba rusă și franceză și a unei reviste de Cruce Roșie a țărilor socialiste care să fie difuzată în organizațiile de Cruce Roșie capitaliste.

Primii care au combătut această problemă au fost delegații din R.D.G. Delegatul sovietic a afirmat că propunerea bulgară să

fie reținută și să i se dea curs cu alt prilej. Personal am susținut că putem transmite știri și informații prin publicațiile Crucii Roșii internaționale și ale Ligii societăților de Cruce Roșie.

Până la urmă, fără să se mai facă sau să se voteze o rezoluție participanții au căzut de acord să facă schimb de publicații și articole la cerere, să faciliteze scrierea unor articole din partea unor personalități din lumea medicală. S-a stabilit ca viitorul seminar să se țină, fără dată, în Ungaria.

Probleme speciale

Din discuțiile oficiale cu activiștii de Cruce Roșie și ziaristi cehoslovaci, cu persoane neoficiale s-a desprins marea simpatie care o nutrește poporul cehoslovac față de poporul român.

Președintele Crucii Roșii a ținut să aibă o întrevedere personală cu subsemnatul după terminarea seminarului. Cu acest prilej m-a rugat să transmit conducerii de partid și de stat viile mulțumiri ale populației cehoslovace față de sprijinul moral care l-a primit în momente grele. Precizez că președintele Crucii Roșii cehoslovace este colonel medic și face parte din Comandamentul Forțelor Armate.

Mi-a citit adresele de protest adresate tuturor organizațiilor de Cruce Roșie din țările care au participat la intervenția militară și mi-a relatat că pentru fiecare țară au fost trimise câte 2-3 persoane pentru că nu exista certitudinea că unul singur va putea ajunge la destinație. Nici una din organizații, cărora li s-a adresat, n-a dat răspuns mesagerului și nici după aceea.

În timpul intervenției militare protecția civilă a fost călcată în picioare, organele sanitare au fost împiedicate să-și aducă aportul la salvarea bolnavilor și a răniților, reprezentanții guvernamentali n-aveau acces la statul major al armatei sovietice.

După nenumărate intervenții abia a treia zi, comandantul armatei sovietice din Praga, a convenit să-l primească, în audiență, pe președintele Crucii Roșii cehoslovace care i-a înmănat un memorandum în care se făcea apel la respectarea Convențiilor de la Geneva. A patra zi de la intervenție s-a permis ca ambulanțele să fie trecute sub protecția Crucii Roșii și acestea să nu mai fie supuse controlului militar și să nu mai fie atacate.

În mod secret mi-au fost arătate listele cu răniții și morții din zilele lui august, afirmându-mi că aceste documente le deține numai Crucea Roșie. Din numărul fișelor, pentru că nu mi-a spus o cifră exactă, apreciez că dosarul cuprindea peste o mie de cazuri.

Tot președintele Crucii Roșii, care avea acces la forțele armate intervenționiste mi-a relatat nedumerirea și intrigarea pe care o manifestau unii ofițeri ucrainieni, care i-au spus că în lunile martie, aprilie și mai a.e. în Ucraina au avut loc mari frământări, frământări care s-au soldat cu dislocări de populație pe teritoriul Uniunii Sovietice precum și cu mutarea unor forțe militare dintr-o garnizoană într-alta. De altfel, unitățile de tancuri ucrainiene au stat puțin în Cehoslovacia pentru că au fost înlocuite, datorită unui moral "politic foarte scăzut".

Rețin spre atenție și atitudinea delegației Crucii Roșii a R.D. Germane, care n-a făcut notă comună cu celelalte delegații, ba mai mult au avut o atitudine mai independentă și de multe ori contradictorie cu delegatul sovietic și bulgar. Această atitudine a fost remarcată și de cehoslovaci.

Din discuțiile cu președintele Crucii Roșii am mai reținut că Kuznețov, întreprinde turnee la organizațiile regionale și regionale al P.C. de unde recrutează elemente prosovietice, elemente compromise, de altfel, în timpul lui Novotnîi, și comprimate. De

altfel, așa mi-a explicat de ce tov. Dubcek amână Congresul pentru că în prezent el este pe cale să-și piardă majoritatea în favoarea elementelor conservatoare (novotniste). Mi-a mai relatat că în noaptea premergătoare închiderii ultimei plenare a C.C. al P.C.C. Dubcek, însoțit de Kuznețov, au plecat la Varșovia unde l-au întâlnit pe Brejnev aflat la Congresul P.U.M.P. În rândul persoanelor de încredere se vorbește că rezoluția propusă în plenara C.C. al P.C.C. a fost total schimbată ^{față} de proiectul inițial.

În rândul activiștilor de partid, de stat și ziaristi pe care i-am cunoscut personal, ca de altfel și în rândul populației, domnește un pesimism adânc. Se afirmă că în Cehoslovacia se muncește puțin și cu multe rebuturi. Muncitorii din construcții nu vor să participe la repararea drumurilor spunând că trebuie reparate de intervențiștii care le-au stricat.

Viața se scumpește mereu, de aceea nu mai este nici un fel de respect față de ban. Se cumpără orice, magazinele sînt arhipline de cumpărători, iar la magazinele alimentare sînt cozi interminabile.

Studentii deși au terminat greva, nu se apucă de învățatură.

Pesimismul este general.

Cu ocazia vizitelor în oraș am auzit vorbindu-se foarte mult în limba rusă. Sovieticii, civili, merg în grupuri după cumpărături sau la restaurante. Populația îi privește cu multă ură, nu vrea să-i servească, nu vrea să intre în relații cu ei.

Am observat că fiecare cehoslovac cînd intră în vorbă cu tine, ca român, întîi oftează, apoi pronunță cuvîntul "ocupanti" și ia mina, care se apropie foarte mult de aceea lui Dubcek pusă în toate vitrinele, a unui om plin de suferință sufletească, dezarmantă.

Rănilor lui august nu sînt special înlăturate, ca să dea pri-lej celor care n-au cunoscut adevărata tragedie, s-o cunoască din

- 7 -

urme. Sînt aduși special oameni din provincie și li se prezintă locul tragicelor evenimente.

Am remarcat multitudinea ședințelor, la toate nivelele și la toate formele de organizare socială. Pot să afirm că în prezent se vorbește foarte mult în Cehoslovacia dar pesimist; se acționează și muncește sub posibilități. Scurtarea săptămîinii de lucru la 5 zile, acum cînd economia este în mari pierderi va avea mari repercusiuni.

Asupra aspectelor culese cu prilejul seminarului am informat ambasada noastră prin tov. Vlăsceanu și Grădinaru, cărora, printre altele, le-am facilitat și eventuale legături cu președintele Crucii Roșii cehoslovace și cu redactorul șef cehoslovac.

N. PALADE

redactor șef revista "Sănătatea"

P.S.

Anexez, în original, declarația de grevă a studenților care n-a fost reprodusă în presă, ci numai afișată pe pereții facultăților.

MS/

4 exemplare

28 nov. 1968